

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 2 kwietnia 2009 r. *

W sprawie C-394/07

mającej za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie protokołu z dnia 3 czerwca 1971 r. w sprawie wykładni przez Trybunał Sprawiedliwości konwencji z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Corte d'appello di Milano (Włochy) postanowieniem z dnia 27 czerwca 2007 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 22 sierpnia 2007 r., w postępowaniu:

Marco Gambazzi

przeciwno

DaimlerChrysler Canada Inc.,

CIBC Mellon Trust Company,

* Język postępowania: włoski.

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: P. Jann (sprawozdawca), prezes izby, M. Ilešič, A. Tizzano, A. Borg Barthet i J.J. Kasel, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,
sekretarz: M.A. Gaudissart, kierownik wydziału,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 9 października 2008 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu M. Gambazziego przez B. Nascimbenego oraz M. Condinanziego, avvocati,

- w imieniu DaimlerChrysler Canada Inc. oraz CIBC Mellon Trust Company przez F. Alvino, S. Pravettoniego oraz A. Anglianiego, avvocati,

- w imieniu rządu włoskiego przez I.M. Braguglię, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez W. Ferrante, avvocato dello Stato,

- w imieniu rządu greckiego przez T. Papadopoulou oraz O. Patsopoulou, działające w charakterze pełnomocników,

- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez Z. Bryanston-Cross i I. Rao, działające w charakterze pełnomocników, wspierane przez M. Gray, barrister,

- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez A.M. Rouchaud-Joët, E. Montaguti oraz N. Bambarę, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2008 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 27 pkt 1 Konwencji z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 1972, L 299, s. 32), zmienionej konwencją z dnia 9 października 1978 r. w sprawie przystąpienia Królestwa Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Dz.U. L 304, s. 1 i — tekst zmieniony — s. 77), konwencją z dnia 25 października 1982 r. w sprawie przystąpienia Republiki Greckiej (Dz.U. L 388, s. 1), konwencją z dnia 26 maja 1989 r. w sprawie przystąpienia Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej (Dz.U. L 285, s. 1) oraz konwencją z dnia 29 listopada 1996 r. w sprawie przystąpienia Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji (Dz.U. 1997 C 15, s. 1, zwanej dalej „konwencją brukselską”).

- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu zawisłego pomiędzy M. Gambazzim, zamieszkałym w Lugano (Szwajcaria) a spółkami DaimlerChrysler Canada Inc. (zwaną dalej „DaimlerChrysler”) i CIBC Mellon Trust Company (zwaną dalej „CIBC”), z siedzibami w Kanadzie, w przedmiocie wykonania we Włoszech dwóch orzeczeń wydanych w Zjednoczonym Królestwie.

Ramy prawne

Konwencja brukselska

- 3 Warunki, zgodnie z którymi orzeczenia wydane w jednym z umawiających się państw są uznawane i wykonywane w innym umawiającym się państwie regulują art. 25–49 konwencji brukselskiej, zawarte w jej tytule III, pod nagłówkiem „Uznawanie i wykonywanie”.
- 4 Artykuł 25 tej konwencji przewiduje:

„W rozumieniu niniejszej Konwencji »orzeczenie« oznacza każde orzeczenie wydane przez sąd Umawiającego się Państwa, niezależnie od tego, czy zostanie określone jako wyrok, postanowienie lub nakaz egzekucyjny, włącznie z postanowieniem w przedmiocie kosztów postępowania wydanym przez urzędnika sądowego”.

5 Artykuł 27 pkt 1 i 2 tej konwencji stanowi:

„Orzeczenia nie uznaje się:

- 1) jeżeli uznanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym państwa, w którym wystąpiono o uznanie;
- 2) jeżeli pozwanemu, który nie wdał się w spór, nie doręczono w należyty sposób pisma wszczynającego postępowanie lub dokumentu równorzędnego w czasie umożliwiającym mu przygotowanie obrony”.

6 Artykuł 29 konwencji brukselskiej, który dotyczy uznawania orzeczeń oraz art. 34 akapit trzeci konwencji, dotyczący wykonywania orzeczeń, stanowią w identyczny sposób:

„Orzeczenie zagraniczne nie może być w żadnym wypadku przedmiotem kontroli merytorycznej”.

Konwencja z Lugano

7 Konwencja o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, podpisana w Lugano w dniu 16 września 1988 r. (Dz.U. L 319, s. 9, zwana

dalej „konwencją z Lugano”) została sporządzona w związku z utworzeniem pomiędzy państwami członkowskimi Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu oraz państwami członkowskimi Wspólnot Europejskich, systemu analogicznego do systemu konwencji brukselskiej.

8 Artykuł 27 pkt 1 konwencji z Lugano stanowi:

„Orzeczenia nie uznaje się:

1) jeżeli uznanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym państwa, w którym wystąpiono o uznanie”.

9 Zgodnie z deklaracją przedstawicieli rządów państw sygnatariuszy konwencji z Lugano, będących członkami Wspólnot Europejskich, jest „wskazane, aby Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich przy wykładni konwencji brukselskiej, uwzględnił w należyty sposób zasady wynikające z orzecznictwa dotyczącego konwencji z Lugano”.

10 Równocześnie art. 1 protokołu nr 2 o jednolitej wykładni konwencji z Lugano zobowiązuje każde umawiające się państwo do „uwzględni[ania] w należyty sposób zasad[.] wynikając[y]ch z orzeczeń wydanych przez sądy innych Umawiających się Państw [...]”.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytanie prejudycjalne

- 11 Z postanowienia odsyłającego oraz uwag przedstawionych Trybunałowi wynika, że w dniu 26 lutego 1997 r., w ramach wniosku o odszkodowanie wniesionego przez DaimlerChrysler i CIBC względem M. Gambazziego, High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division wydał na wniosek DaimlerChrysler i CIBC zarządzenie, które z jednej strony zawierało tymczasowy zakaz rozporządzania przez M. Gambazziego pewnymi aktywami („freezing order”), a z drugiej strony zobowiązywało M. Gambazziego do ujawnienia informacji dotyczących pewnej części jego majątku oraz przedstawienia określonych dokumentów, które dotyczyły również postępowania głównego („disclosure order”). Zarządzenie to zostało w dniu 11 marca 1997 r. doręczone przez władze szwajcarskie M. Gambazziemu, który prawidłowo stawiał się w postępowaniu przed High Court.
- 12 M. Gambazzi nie zastosował się, a przynajmniej nie w pełni, do „disclosure order”. Wskutek tego High Court na wniosek DaimlerChrysler i CIBC, wydał w dniu 10 lipca 1998 r. postanowienie, na którego podstawie M. Gambazzi otrzymał zakaz dalszego udziału w procesie, jeżeli do wskazanego terminu nie wywiązałby się z obowiązków polegających na ujawnieniu wymaganych informacji i przedstawieniu wymaganych dokumentów („unless order”).
- 13 M. Gambazzi wniósł od „freezing order”, „disclosure order” i „unless order” środki zaskarżenia, które nie zostały uwzględnione.
- 14 W dniu 13 października 1998 r. High Court ponownie wydał „unless order”.
- 15 Ponieważ M. Gambazzi nie wywiązał się w całości w wyznaczonym terminie z nałożonych na niego tym ostatnim postanowieniem obowiązków, sąd uznał takie postępowanie za „contempt of Court” i wykluczył go z udziału w postępowaniu („debarment”).

- 16 Wyrokiem z dnia 10 grudnia 1998 r., uzupełnionym postanowieniem z dnia 17 marca 1999 r. (zwanymi dalej „orzeczeniami High Court”) High Court orzekł w taki sposób, jak gdyby M. Gambazzi był pozwanym, który nie stawiał się na rozprawie i uwzględnił żądania DaimlerChrysler i CIEC, zasądzając od M. Gambazziego na ich rzecz odszkodowanie w wysokości 169 752 058 CAD i 71 595 530 CAD oraz dalszych 129 974 770 USD, powiększone o koszty dodatkowe.
- 17 Corte d’Appello di Milano (Włochy), w postępowaniu wszczętym przez DaimlerChrysler i CIBC, stwierdził postanowieniem z dnia 17 grudnia 2004 r. wykonalność orzeczeń High Court we Włoszech.
- 18 M. Gambazzi złożył zażalenie na to postanowienie. Utrzymuje on, że orzeczenia High Court nie mogą zostać uznane we Włoszech z tego względu, że są sprzeczne z porządkiem publicznym, w rozumieniu art. 27 pkt 1 konwencji brukselskiej, ponieważ zostały wydane z naruszeniem prawa do obrony i zasady kontrydiktoryjności.
- 19 W tych okolicznościach, Corte d’appello di Milano, rozpatrujący zażalenie, postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy na podstawie klauzuli porządku publicznego przewidzianej w art. 27 pkt 1 konwencji brukselskiej sąd państwa wezwanego do nadania klauzuli wykonalności może wziąć pod uwagę fakt, że sąd państwa, które wydało orzeczenie, odmówił stronie przegranej, która stawiała się do udziału w sprawie, możliwości prowadzenia jakiegokolwiek obrony wskutek wydania postanowienia o jej wykluczeniu (»debarment«) w wyżej opisanych okolicznościach; czy też przeciwnie, wykładnia tego postanowienia, łącznie z zasadami wpisanymi w art. 26 i nast. konwencji, w odniesieniu do wzajemnego uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych na terytorium wspólnotowym, sprzeciwia się temu, aby sąd krajowy mógł uznać za naruszający porządek publiczny w rozumieniu art. 27 pkt 1 konwencji przebieg postępowania cywilnego, w którym jedna strona została pozbawiona możliwości wykonywania swego prawa do obrony na podstawie postanowienia sądu o jej wykluczeniu z powodu niezastosowania się do zarządzenia tego sądu?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 20 Poprzez to pytanie sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy w świetle klauzuli dotyczącej porządku publicznego, o której mowa w art. 27 pkt 1 konwencji brukselskiej, sąd państwa wezwanego może uwzględnić okoliczność, że sąd państwa pochodzenia orzekł w przedmiocie żądań powoda bez wysłuchania pozwanego, który stawiał się prawidłowo na rozprawie, lecz został wykluczony z postępowania postanowieniem sądu ze względu na to, że nie wywiązał się z obowiązków nałożonych na niego wydanym wcześniej w ramach tego samego postępowania zarządzeniem.

W przedmiocie kwalifikacji orzeczeń High Court w świetle art. 25 konwencji brukselskiej

- 21 W pierwszej kolejności należy zbadać, czy orzeczenia High Court stanowią orzeczenia w rozumieniu art. 25 konwencji brukselskiej, czy też jak utrzymuje M. Gambazzi, nie odpowiadają one takiej definicji, ponieważ nie zostały wydane z poszanowaniem zasady kontrydiktoryjności oraz prawa do rzetelnego procesu.
- 22 W tym względzie należy przypomnieć, że art. 25 konwencji brukselskiej dotyczy wszystkich orzeczeń wydanych przez sądy umawiających się państw i nie czyni jakiegokolwiek rozróżnienia między nimi.
- 23 Trybunał podkreślał już, że wszystkie postanowienia konwencji brukselskiej, zarówno te zawarte w tytule II, dotyczące jurysdykcji, jak i w tytule III, dotyczące uznawania i wykonywania, wyrażają zamiar czuwania nad tym, by w ramach jej celów, postępowania prowadzące do wydania orzeczeń sądowych przebiegały z poszanowaniem prawa do obrony. Jednakże ocenił on, że aby takie orzeczenia były objęte zakresem stosowania tej konwencji wystarczy, by były one orzeczeniami sądowymi, które — zanim zażąda się ich uznania czy wykonania w państwie innym niż państwo

pochodzenia- — stanowiły lub mogły stanowić w tym państwie pochodzenia przedmiot postępowania spornego pod różnymi postaciami (wyrok z dnia 21 maja 1980 r. w sprawie 125/79 Denilauler, Rec. s. 1553, pkt 13).

24 Dlatego na przykład wyroki zaoczne wchodzą w zakres stosowania konwencji brukselskiej, jak wynika z jej art. 27 pkt 2, dotyczącego wyraźnie przypadku pozwanego, który nie wdał się w spór.

25 Jak zauważyła rzecznik generalny w pkt 24 swojej opinii, orzeczenia High Court zostały wydane w formie wyroku i postanowienia zaocznego w postępowaniu cywilnym zasadniczo ukształtowanym jako kontradyktoryjne. Okoliczność, że sąd orzekał w taki sposób, jak gdyby pozwany, który stawiał się prawidłowo na rozprawie, nie wdał się w spór nie może wystarczyć do zakwestionowania kwalifikacji wydanych orzeczeń. Okoliczność tę można uwzględnić jedynie w świetle zgodności tych orzeczeń z porządkiem publicznym państwa wezwanego.

W przedmiocie uwzględnienia wykluczenia pozwanego z postępowania w świetle art. 27 pkt 1 konwencji brukselskiej

26 W swoim wyroku z dnia 28 marca 2000 r. w sprawie C-7/98 Krombach (Zb.Orz. s. I-1935, pkt 23), Trybunał orzekł, że chociaż do Trybunału nie należy ustalanie, jakie elementy obejmuje porządek publiczny umawiającego się państwa, należy do niego jednak kontrolowanie, w jakich granicach sąd umawiającego się państwa może powoływać się na to pojęcie, gdy odmawia uznania orzeczenia wydanego przez sąd innego umawiającego się państwa.

27 W tym względzie Trybunał uściślił, że powołanie się na klauzulę porządku publicznego jest dopuszczalne jedynie wtedy, gdy uznanie lub wykonanie orzeczenia sądu innego państwa umawiającego się byłoby niezgodne z porządkiem prawnym państwa wezwanego w takim stopniu, że zagrażałoby to jednej z zasad podstawowych.

Zagrożenie to musiałyby polegać na oczywistym naruszeniu normy prawa uznawanej za podstawową w porządku prawnym państwa wezwanego lub prawa uznawanego za prawo podstawowe w tym porządku prawnym (ww. wyrok w sprawie Krombach, pkt 37).

- 28 W odniesieniu do wykonywania prawa do obrony, którego dotyczy pytanie prejudycjalne, Trybunał przypominał, że odgrywa ono ważną rolę w organizacji i przebiegu rzetelnego procesu oraz znajduje się wśród praw podstawowych, jakie wynikają z tradycji konstytucyjnych wspólnych dla państw członkowskich oraz z aktów międzynarodowych w zakresie ochrony praw człowieka, przy których tworzeniu państwa członkowskie współpracowały lub do których przystąpiły. Wśród nich szczególne znaczenie posiada europejska Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisana w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Krombach, pkt 38 i 39).
- 29 Bezsporne jest, że prawa podstawowe, takie jak prawo do obrony nie wydają się być prerogatywami absolutnymi, lecz mogą zawierać ograniczenia. Jednak ograniczenia te powinny faktycznie odpowiadać celom interesu ogólnego, które osiągnąć ma rozpatrywany środek i nie stanowić, w świetle wyznaczonego celu, oczywistego i nieproporcjonalnego ograniczenia tak gwarantowanych praw.
- 30 Rząd Zjednoczonego Królestwa wyjaśnił, że instytucja „freezing order”, „disclosure order” i „unless order” ma na celu zagwarantowanie rzetelności i skuteczności w administrowaniu wymiarem sprawiedliwości.
- 31 Należy przyznać, że taki cel może uzasadniać ograniczenie prawa do obrony. Jak zauważyły rządy włoski i grecki, porządki prawne większości państw członkowskich przewidują sankcje wobec osób, które w ramach postępowania cywilnego przyjmują taktykę polegającą na odwlekaniu postępowania, która ostatecznie prowadzi do obrazy wymiaru sprawiedliwości.

- 32 Takie sankcje nie muszą jednak być w sposób oczywisty nieproporcjonalne w porównaniu z wytyczonym celem, jakim jest zapewnienie skutecznego przebiegu postępowania w świetle dobrego administrowania wymiarem sprawiedliwości.
- 33 Jeśli chodzi o sankcję rozpatrywaną w postępowaniu przed sądem krajowym, czyli całkowite wykluczenie M. Gambazziego z udziału w postępowaniu, to jak podniosła rzecznik generalny w pkt 67 swojej opinii, mamy tu do czynienia z przypuszczalnie najsilniejszym ograniczeniem prawa do obrony. W rezultacie takie ograniczenie musi spełniać bardzo surowe wymogi, aby nie mogło być uznane za oczywiste i nieproporcjonalne naruszenie tego prawa.
- 34 Do sądu krajowego należy ocena, w świetle konkretnych okoliczności rozpatrywanej sprawy, czy tak jest w tym przypadku.
- 35 W tym kontekście strony postępowania przed sądem krajowym odwołują się do wyroku wydanego w dniu 9 listopada 2004 r. przez trybunał federalny (Szwajcaria) w sprawie 4P082/2004. Na mocy tego wyroku trybunał federalny oddalił skargę wniesioną przez CIBC i DaimlerChrysler na orzeczenie Tribunale d'appello del cantone Ticino (sądu apelacyjnego kantonu Tessin, Szwajcaria) odmawiające uznania i wykonania w Szwajcarii orzeczeń High Court względem M. Gambazziego z uwagi na ich sprzeczność z art. 27 pkt 1 konwencji z Lugano. Trybunał federalny orzekł, że wykluczenie M. Gambazziego z postępowania przed High Court nie było sprzeczne ze szwajcarskim porządkiem publicznym, ale ocenił, że inne okoliczności, do których nie odwołał się sąd krajowy w ramach tego postępowania, uzasadniały niemniej zastosowanie klauzuli porządku publicznego.
- 36 Zgodnie z deklaracją przedstawicieli rządów państw sygnatariuszy konwencji z Lugano, będących członkami Wspólnot Europejskich, jest wskazane, aby Trybunał Sprawiedliwości uwzględniał w należyty sposób zasady wynikające z wyroku trybunału federalnego oraz na podstawie art. 1 protokołu nr 2 o jednolitej wykładni tej konwencji, by sąd krajowy uwzględniał w należyty sposób te zasady.

- 37 W tym względzie należy zauważyć, że trybunał federalny odwołuje się — celem uszczegółowienia instytucji klauzuli porządku publicznego — do prawa do rzetelnego procesu sądowego i prawa do bycia wysłuchanym, do których to zasad odwołał się sam Trybunał Sprawiedliwości w ww. wyroku w sprawie Krombach, i które zostały przypomniane w pkt 27 i 28 niniejszego wyroku.
- 38 Jeśli chodzi o przeprowadzoną w tym przypadku w ww. wyroku trybunału federalnego konkretną ocenę sprzeczności ze szwajcarskim porządkiem publicznym, należy uściślić, że nie może ona formalnie wiązać sądu krajowego. Tym bardziej, że w niniejszej sprawie sąd krajowy musi dokonać swojej oceny w świetle włoskiego porządku publicznego.
- 39 Aby wypełnić przypomniany w pkt 26 niniejszego wyroku obowiązek wykładni, do Trybunału Sprawiedliwości należy jednak uściślenie zasad, które zdefiniował przy pomocy ogólnych kryteriów. W świetle tychże zasad sąd krajowy powinien przeprowadzić swoją ocenę.
- 40 W tym celu należy zauważyć, że kwestia zgodności środka w postaci wykluczenia zastosowanego przez sąd państwa pochodzenia z porządkiem publicznym państwa wezwanego musi być oceniona w ramach postępowania postrzeganego jako całość oraz w świetle wszystkich okoliczności (zob. podobnie wyrok z dnia 2 maja 2006 r. w sprawie C-341/04 Eurofood IFSC, Zb.Orz. s. I-3813, pkt 68).
- 41 To w niniejszym przypadku oznacza, że należy uwzględnić nie tylko okoliczności, w jakich wydane zostały kończące postępowanie przed High Court orzeczenia, których wykonania się żąda, lecz również okoliczności, w jakich na wcześniejszym etapie zostały wydane „disclosure orders” i „unless order”.

- 42 Jeśli chodzi najpierw o „disclosure orders”, do sądu krajowego należy zbadanie czy i w jakim zakresie, M. Gambazzi miał możliwość bycia wysłuchanym przed ich wydaniem, co do ich przedmiotu i zakresu. Do sądu krajowego należy również zbadanie, jakimi środkami odwoławczymi dysponował M. Gambazzi po wydaniu „disclosure orders”, w celu żądania ich zmiany czy wycofania. W tym kontekście należy ustalić, czy zainteresowany miał możliwość podniesienia wszystkich okoliczności faktycznych i kwestii prawnych, które według niego mogły podtrzymać jego wniosek i czy te elementy stanowiły przedmiot merytorycznego badania, z całkowitym poszanowaniem zasady sporności, lub czy wprost przeciwnie miał możliwość podniesienia jedynie ograniczonych kwestii.
- 43 Jeśli chodzi o niewykonanie przez M. Gambazziego „disclosure order”, do sądu krajowego należy zbadanie, czy przyczyny podane przez M. Gambazziego, między innymi okoliczność, że ujawnienie żądanych informacji zmuszałoby go do naruszenia tajemnicy zawodowej, do której zachowania jako adwokat był zobowiązany, a tym samym do popełnienia czynu karalnego, mogły być podniesione w ramach kontradyktoryjnego postępowania sądowego.
- 44 Jeśli chodzi natomiast o wydanie „unless order”, sąd krajowy powinien zbadać, czy M. Gambazzi dysponował gwarancjami proceduralnymi zapewniającymi mu skuteczną możliwość zakwestionowania przyjętego środka.
- 45 Wreszcie, jeśli chodzi o orzeczenia High Court, na których mocy rozstrzygnął on w przedmiocie żądań powodów tak, jak gdyby pozwany nie wdał się w spór, do sądu krajowego należy zbadanie, czy zasadność tych żądań stanowiła, na tym etapie lub na etapie wcześniejszym, przedmiot analizy i czy M. Gambazzi miał, na tym etapie lub na etapie wcześniejszym, możliwość wypowiedzenia się w tym zakresie i czy dysponował środkiem odwoławczym.
- 46 Należy podkreślić, że ta weryfikacja dotyczy jedynie ustalenia istnienia oczywistego i nieproporcjonalnego naruszenia prawa do bycia wysłuchanym, natomiast nie może oznaczać weryfikacji oceny merytorycznej dokonanej przez High Court, ponieważ

stanowiłoby to kontrolę merytoryczną, która jest wyraźnie zakazana przez art. 29 i 34 akapit trzeci konwencji brukselskiej. Sąd krajowy powinien ograniczyć się do ustalenia istnienia środków odwoławczych, jakie pozostawały do dyspozycji M. Gambazziego i sprawdzić, czy w ich ramach korzystał on z możliwości bycia wysłuchanym, z poszanowaniem zasady sporności i korzystając w pełni z prawa do obrony.

47 Po zweryfikowaniu wszystkich tych elementów, do sądu krajowego będzie należało zważenie zebranych informacji celem dokonania oceny, czy w świetle skutecznego administrowania wymiarem sprawiedliwości, które miał na celu High Court, wykluczenie M. Gambazziego z postępowania wydaje się oczywistym i nieproporcjonalnym naruszeniem prawa do bycia wysłuchanym.

48 W rezultacie na postawione pytanie trzeba odpowiedzieć tak, że wykładni art. 27 pkt 1 konwencji brukselskiej należy dokonywać w ten sposób, że sąd państwa wezwanego może uwzględnić, w świetle klauzuli porządku publicznego zawartej w tym przepisie, okoliczność, że sąd państwa pochodzenia orzekał w przedmiocie żądań powoda, nie wysłuchawszy pozwanego, który prawidłowo stawił się przed nim, lecz postanowieniem sądu został wykluczony z postępowania z tego względu, że nie spełnił obowiązków nałożonych na niego zarządzeniem wydanym wcześniej w ramach tego samego postępowania, jeśli w następstwie całkowitej oceny postępowania i w świetle wszystkich okoliczności, uzna on, że taki środek w postaci wykluczenia stanowił oczywiste i nieproporcjonalne naruszenie prawa do bycia wysłuchanym.

W przedmiocie kosztów

49 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Wykładni art. 27 pkt 1 Konwencji z dnia 27 września 1968 r. o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych, zmienionej konwencją z dnia 9 października 1978 r. w sprawie przystąpienia Królestwa Danii, Irlandii i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, konwencją z dnia 25 października 1982 r. w sprawie przystąpienia Republiki Greckiej, konwencją z dnia 26 maja 1989 r. w sprawie przystąpienia Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej oraz konwencją z dnia 29 listopada 1996 r. w sprawie przystąpienia Republiki Austrii, Republiki Finlandii i Królestwa Szwecji należy dokonywać w następujący sposób:

sąd państwa wezwanego może uwzględnić, w świetle klauzuli porządku publicznego zawartej w tym przepisie, okoliczność, że sąd państwa pochodzenia orzekał w przedmiocie żądań powoda nie wysłuchawszy pozwanego, który prawidłowo stawił się przed nim, lecz postanowieniem sądu został wykluczony z postępowania z tego względu, że nie spełnił obowiązków nałożonych na niego zarządzeniem wydanym wcześniej w ramach tego samego postępowania, jeśli w następstwie całkowitej oceny postępowania i w świetle wszystkich okoliczności, uzna on, że taki środek w postaci wykluczenia stanowił oczywiste i nieproporcjonalne naruszenie prawa do bycia wysłuchanym.

Podpisy